

ترس‌های استارت‌آپ‌ها از سرمایه‌گذاران

محمد اکبری

ایده پرداز استارت‌آپ کاهو

سرمایه‌گذاری در ایران هنوز رنگ و بوی سنتی دارد و نمی‌تواند سیستم استارت‌آپی را درک کند. به همین دلیل ممکن است باعث شکست یک استارت‌آپ شود. سرمایه‌گذاری به درد کار با استارت‌آپ می‌خورد که جسور و صبور باشد و کمی با استراتژی استارت‌آپ‌ها آشنا

باشد، یعنی بدانند که یک استارت‌آپ چطور به بلوغ می‌رسد. ما هم مثل هر استارت‌آپ دیگری خوشحال می‌شویم اگر سرمایه‌گذار مطلوب خود را بیابیم. مسئله دیگری که درباره سرمایه‌گذارها کمی نگران‌مان می‌کند، این است که می‌شنویم خیلی از آنها خواهان ۶۰ تا ۷۰درصد از عواید طرح هستند که به نظر من پیشنهاد غیرمنطقی است، چراکه این یعنی نادیده گرفتن توان و زمان یک گروه جوان که برای به بار نشستن یک طرح صرف شده است. پیشنهاد من به کارآفرینان جوان این است که چشم و گوش‌تان را در مقابل اظهارنظرهای منفی دیگران ببندید و فقط به هدف‌تان فکر کنید. تنها روی هدف‌تان تمرکز کنید. گفته می‌شود در هر دقیقه، ۳ نفر به یک ایده هم‌زمان فکر می‌کنند. در بازاری که من می‌بینم، حتی اگر هم‌زمان با من دو نفر دیگر هم به این ایده جامه عمل ببوشانند، جای کسی تنگ نمی‌شود.

البته وب‌سایت کاهو در داخل ایران هیچ نمونه مشابهی ندارد. البته چند نمونه فروشگاه‌های اینترنتی مواد غذایی هستند که خیلی‌هایشان به‌طور تقریبی در مرحله رکود و نابودی‌اند. در خارج از ایران هم در بررسی‌هایی که گروه کاهو انجام داده، چند نمونه مشابه کاهو وجود دارد، اما مقایسه نشان تجاری با نشان محصولات غذایی در آنها دیده نمی‌شود. ما از صفر شروع کردیم.

وقتی گروه دور هم جمع شد، مبالغ کمی را روی هم گذاشتیم و با حدود کمتر از یک‌میلیون تومان، «هاست» و تجهیزات ابتدایی خریدیم. البته شتاب‌دهنده دانشگاه آزاد قزوین به‌صورت مشروط، ابتدا تجهیزاتی را در اختیار ما گذاشت و پس از آن مبلغی را هم به ما پرداخت کرد. با وجود این، می‌توانم بگویم تخصص نیروهای کاهو، سرمایه اولیه ما برای شروع حرکت بود. گروه کاهو ۱۰ نفر است که با تخصص‌هایی مثل نرم‌افزار، گرافیک، صنایع غذایی و بازاریابی مشغول به کارند. برآورد ما این است که پس از پایان سال سوم کاهو می‌تواند برای ۴۰۰ نفر در سطح کشور اشتغالزایی کند. تا به حال با چند سرمایه‌گذار صحبت‌هایی داشته‌ایم، اما به نتیجه مطلوب نرسیده‌ایم. هر سرمایه‌گذاری برای کار با استارت‌آپ‌ها مناسب نیست. البته می‌دانم که ایجاد هر شغل در کشور بیش از ۱۰۰میلیون تومان هزینه می‌خواهد، اما مسئولان کشوری باید بدانند که استارت‌آپ‌ها می‌توانند با کمترین هزینه یا حتی بدون هزینه برای عده‌ای اشتغالزایی کنند. بنابراین به‌عنوان ایده‌پرداز یک استارت‌آپ در کشور توصیه می‌کنم مسئولان کشوری، از استارت‌آپ‌ها حمایت جدی‌تری کنند و آینده‌ای را که این کسب‌وکارها می‌توانند رقم بزنند، روشن‌تر ببینند.

همه خدمات کامپیوتری برای استارت‌آپ‌ها

وجود جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها فرصت خوبی برای هم‌افزایی بیشتر بین استارت‌آپ‌ها است. به‌عنوان نمونه، ناصرعلی سعادت، رییس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای از برنامه‌ریزی برای برگزاری بیست‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی الکترونیک و کامپیوتر (الکامپ تهران) در ۳۰ تیر به مدت ۴ روز خبر داده است. وی با اشاره به تقسیم‌بندی موضوعی برای برپایی سالن‌های مختلف این نمایشگاه گفت: امسال برای نخستین‌بار، «سالن اشتغال» را با توجه به شعار سال در الکامپ برپا می‌کنیم تا بتوانیم از این طریق به ایجاد فرصت شغلی و کارآفرینی در این بخش کمک کنیم. سعادت با بیان اینکه برای دومین سال پیاپی در نمایشگاه الکامپ، سالن استارت‌آپ‌ها را خواهیم داشت، افزود: ثبت‌نام برای حضور استارت‌آپ‌ها در نمایشگاه از ۲۵ اردیبهشت آغاز شده است. رییس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور گفت: در پیش‌ثبت‌نام حضور در الکامپ، حدود ۶۱۱ مجموعه ثبت‌نام کرده‌اند که قرار است در فضایی افزون بر ۴۰۰مترمربع جانمایی شوند. وی با اشاره به برپایی سالن مستقل دولت الکترونیک، اشتغال، استارت‌آپ و گیم در نمایشگاه الکامپ گفت: قرار است در سطح ملی نیز در قالب الکامپ‌گیمز، مسابقات بازی‌های رایانه‌ای در این نمایشگاه برگزار شود. از سوی دیگر، برگزاری مسابقه دو میدانی را با مشارکت بازدیدکنندگان و توان بیان در برنامه اجرا داریم. سعادت با بیان اینکه ثبت‌نام نهایی از متقاضیان حضور در الکامپ از اول خرداد ۹۶ آغاز می‌شود، تاکید کرد: در پیش‌ثبت‌نام، تقاضای ۶۰هزار مترمربع فضا داشتیم که با توجه به محدودیت فضای نمایشگاهی می‌توان به این میزان درخواست پاسخ مثبت داد. رییس سازمان نظام صنفی رایانه‌ای از برنامه‌ریزی برای فروش محصولات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری هم‌زمان با برگزاری الکامپ خبر داد و گفت: این تصمیم در حد مذاکره است و هنوز نتوانستیم مجوزهای لازم را برای برپایی «الکامپ شاپرز» دریافت کنیم.

فناوری‌های نوین و صنایع

همگان می‌دانند هر چه سطح فناوری پیشرفته‌تری را در مسیر تولید به‌کار بریم درصد موفقیت و کامیابی بیشتری نیز خواهیم داشت.

نگاهی به یک تولید فناور داخلی

باغچه هوشمند من

محسن کریمیان: کارآفرینی در صنایع غذایی از نتایج تولید دستگاه‌های فناوری همچون «دستگاه نانو فارم رویشگر» است

امیرعلی شریفیان: ساخت دستگاه‌های فناور می‌تواند به‌گسترش اشتغالزایی کمک ویژه‌ای کند

نور، رطوبت و دمای این گلدان به صورت هوشمند قابل تنظیم است و این گلدان‌ها به وسیله نرم‌افزاری که روی گوشی هوشمند نصب می‌شود با فناوری وای فای قابل کنترل هستند یا حتی نور، رطوبت و دمای آنها به صورت برنامه زمان‌بندی شده تنظیم می‌شوند. این گلدان‌ها بدون محدودیت در تعداد و در هر مکانی مانند آشپزخانه، اتاق نشیمن، کلاس درس و هر جا که شما بخواهید در کنار هم قابل نصب است. همچنین شرکت تولیدکننده این گلدان‌ها را در تنوع گیاهی بسیار بالایی تولید کرده است که حتی می‌توان با خرید گلدان‌های سبزی برای اسلاد غذای خود نیز از آنها استفاده کرد. به نظر می‌رسد نمونه‌های مشابه این تولیدات بیشتر شود و البته این فناوری می‌تواند هم صنعت را و هم بخش کشاورزی را بهره‌مند کند به‌ویژه در زمانی که به این میزان بر مصرف اندک آب تاکید می‌شود این فناوری می‌تواند جایگزین مناسبی برای جبران کمبود محصولات به دلیل کاهش سطح آب‌های زیرزمینی تلقی شود. نکته دیگر اینکه کمتر کسی هست که درباره اهمیت و نقش فناوری در توسعه و رشد اقتصادی نظری نداشته باشد یا آن را انکار کند. همگان می‌دانند هر چه سطح فناوری پیشرفته‌تری را در مسیر تولید به‌کار بریم درصد موفقیت و کامیابی بیشتری نیز خواهیم داشت. اما این قاعده همیشه به صورت یکسان در همه جوامع نتیجه نمی‌دهد تا جایی که خلأ فناوری معضل اصلی تولیدات به ویژه در کسب و کارها و صنایع کوچک می‌شود. آن زمان که همه از مسئول تا صنعتگر از اهمیت بکارگیری فناوری سخن می‌گویند و البته همه چیز در همان صورت سوال باقی می‌ماند. جواب خاصی هم برای این مشکل وجود ندارد چرا که دست‌اندازهایی بسیاری در مسیر نوآوری و ارتقای فناوری در تولید هست که راه را برای پاسخ‌دهی بیشتر می‌بندد. اما همیشه اوضاع به این شکل نمی‌ماند. بسیاری از فعالان اقتصادی اعتقاد دارند که برای رقابتی شدن محصولات و خدمات خود در بازار مصرف باید اصل فناوری و نوآوری را لحاظ کند.

دولت‌های پیشرو چه سیاستی در قبال علم و فناوری دارند؟

این راهبرد دولت آلمان تلاش می‌کند از طرح‌ها و ایده‌هایی که قابلیت عملیاتی‌سازی و صنعتی شدن دارند، حمایت همه‌جانبه کند. افزایش سرعت رسیدن ایده‌ها به مرحله عمل مهم‌ترین هدف دولت آلمان برای طرح‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها است.

■ امریکا؛ نظام آموزش عالی مستقل

مراکز دانشگاهی و پژوهشی در امریکا نیازهای مالی خود را از منابع مختلفی تامین می‌کنند و دولت بیشتر نقش سرمایه‌گذار دارد. کارآفرینی دانشگاه‌های امریکا یکی از مهم‌ترین و پایه‌ای‌ترین مسائلی است که در سیاست‌های کلان آموزش عالی این کشور تعریف شده است. بسیاری از دانشگاه‌ها تلاش می‌کنند از وابستگی خود به دولت بکاهند و در مسیر استقلال بیشتر گام بردارند. کالج‌ها و دانشگاه‌ها در امریکا می‌توانند خصوصی یا دولتی باشند اما در دولت فدرال وزارتخانه‌ای که متولی تحصیلات تکمیلی در کشور باشد، وجود ندارد و ریاست دانشگاه‌ها را به طور معمول هیات‌امنا یا هیات مدیریت دانشگاه‌ها تعیین می‌کنند. در امریکا بودجه دانشگاه‌های دولتی از سوی دولت محلی و همچنین از محل کمک‌های مالی افراد و شرکت‌های خصوصی تامین می‌شود. بخش عمده‌ای از منابع مالی دانشگاه‌های ایالتی از محل مالیات‌های پرداختی شهروندان همان ایالت تامین می‌شود. در نتیجه شهریه دانشگاه‌های دولتی برای شهروندان ساکن هر ایالت – که مالیات‌شان را به موقع پرداخته باشند- ارزان‌تر خواهد بود و دانشجویانی که از ایالت‌ها یا کشورهای دیگر به هر دانشگاه وارد می‌شوند، شهریه بیشتری پرداخت می‌کنند.

برای شرکت‌های سرمایه‌گذار رقمی حدود ۲میلیون تومان تخمین زده می‌شود. این محصول که به‌طور تقریبی نصف نمونه‌های مشابه خارجی قیمت دارد با یک سال پژوهش، طراحی و ساخت آن را تکمیل کردیم. کریمیان معتقد است که این دستگاه می‌تواند برای بخش صنعتی کشور نیز به اندازه بخش خانگی باشد. به‌عنوان نمونه، کارخانه‌های تهیه سبزی خشک با تولید جوانه‌های خوراکی می‌توانند از این دستگاه استفاده کنند. سبزی خود را با کمترین هزینه تولید و سپس در همان محل آن را بسته‌بندی کنند. بدیهی است این شیوه می‌تواند برای صنعتگران در این بخش بسیار سودآور باشد. به علاوه اینکه این نوع کشت به هیچ گونه سموم دفع آفات نیاز ندارد. وی افزود: کارآفرینی در صنایع غذایی از نتایج تولید دستگاه‌های فناوری همچون «دستگاه نانو فارم رویشگر» است. از نمونه‌های این کارآفرینی سودآور می‌توان به خط تولید آرد جوانه‌های خوراکی، خط تولید اسلاد، سوهان، چیپس میوه و خط تولید سبزی‌های خشک اشاره کرد.

امیرعلی شریفیان، یکی دیگر از مجریان ساخت دستگاه نانو فارم رویشگر به گسترش صنعت گفت: متخصصان این شرکت توانستند با استفاده از دانش هیدروپونیک در دستگاه نانو فارم رویشگر، خاک را از فرآیند رشد گیاه حذف کنند و نیز مصرف آب را تا ۹۰درصد کاهش دهند. در این دستگاه با استفاده از آب مغناطیسی، یون‌های محلول در آب، جذب گیاه شده و با استفاده از حداکثر ظرفیت گیاه، مقدار کشت آن را در مساحت یکسان ۴ برابر و سرعت رشد آن را تا ۶ برابر افزایش می‌دهد. همچنین در این محصول استفاده

■ ژاپن؛ غول دنیای فناوری

در ژاپن اختصاص بودجه‌های حمایتی به طرح‌های علمی فقط با تأیید «کمیته مستقل مدیریت منابع» (IAIS) امکان‌پذیر است. این کمیته مسئول بررسی تمامی طرح‌های علمی، تشخیص طرح‌های دارای صلاحیت، تخصیص بودجه حمایتی، حمایت سازمانی و اعطای مجوزهای مورد نیاز برای طرح‌های علمی در ژاپن است. این کمیته متشکل از دو بخش مجزاست؛ نخست، از تمام آژانس‌های حمایتی دولتی ژاپن که در زمینه علم و فناوری فعالیت می‌کنند. در بخش دوم نیز آژانس‌های پژوهشی مستقل و غیردولتی هستند که در زمینه‌های مختلف از جمله علوم پایه، مهندسی و صنایع مختلف فعالند.

■ آلمان؛ حمایت پیوسته دولت‌ها

از قرن ۲۰ نام آلمان همواره به‌عنوان مهد دانشمندان بزرگ بر سر زبان‌ها بوده است و این موضوع نشان‌دهنده اهتمام ویژه دولت‌های این کشور در موضوع مطالعات علمی بوده است.

در دوره جنگ جهانی دوم نیز آلمان با حکمرانی نازی‌ها توانست به پیشرفت‌های چشمگیری دست یابد و پس از تقسیم آن به دو کشور غربی و شرقی، نام آلمان غربی با پیشرفت‌های صنعتی گره خورد. درحال حاضر بسیاری از پروژه‌های پژوهشی مورد نظر اتحادیه اروپا از سوی دانشگاه‌ها، موسسات علمی و صنایع آلمانی و با حمایت دولت این کشور به نتیجه می‌رسد. آلمان برنامه ویژه‌ای برای اختراعات و نوآوری داشته و قصد دارد به قطب اختراعات و فناوری‌های برتر (High-Tech) تبدیل شود. در

هر چند تفاوت‌هایی در نحوه حمایت دولت‌های پیشرو از سازمان‌ها و مراکز علمی وجود دارد اما می‌توان از بیشتر آنها به‌عنوان نمونه‌های موفق در این زمینه یاد کرد. سازمان یونسکو نیز در این زمینه مجموعه راهکارهایی پیشنهاد کرده است که مهم‌ترین بخش‌های آن در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرد. رابطه بین دولت‌ها و مراکز تولید علم و سازمان‌های دانش‌بنیان، دوطرفه است و سرمایه‌گذاری دولت در این مراکز می‌تواند در آینده نزدیک آورده اقتصادی مناسبی برای دولت‌ها داشته باشد. به همین دلیل دولت‌ها باید با اتخاذ سیاست‌های مناسب، برنامه‌ریزی دقیق و شراکت با سازمان‌های علمی از این فرصت‌های اقتصادی نهایت استفاده را ببرند. یکی از مواردی که توجه ویژه دولت‌ها را می‌طلبد، ایجاد شبکه‌های دانش و اطلاعات است تا در آنها صاحبان کسب‌وکارهای علمی بتوانند به خوبی با هم در ارتباط باشند و نیازهای خود را برطرف کنند. آن‌طور که ایسنا نوشته است، یونسکو در مقاله خود به چند فاکتور مهم برای برنامه‌های آینده دولت‌ها اشاره کرده است: دولت‌ها باید همواره به طرح‌های علمی که می‌توان آنها را در کوتاه‌مدت عملیاتی کرد، به دید فرصت مناسب اقتصادی نگاه کنند و به‌عنوان شریک در آغاز مسیر حاضر باشند تا پس از کسب نتایج مناسب آن شرکت یا سازمان امکان خصوصی‌سازی داشته باشد، پارلمان‌ها و مجالس قانون‌گذاری باید موانع و برخی از قوانین سخت را از سر راه سازمان‌های فعال در عرصه‌های علمی و فناوری کنار بزنند تا روند رشد این مراکز با سرعت خوبی ادامه پیدا کند و دولت‌ها از برنامه‌هایی حمایت کنند که بیشتر در راستای زندگی بهتر و رفح چالش‌های ملی و جهانی هستند و در صورت امکان به جذب سرمایه‌های بین‌المللی نیز روی آورند.